

Ärende: VN/21836/2021

Begäran om utlåtande om utkastet till nationell strategi för biologiska mångfald

Begäran om utlåtande

2. Utgångspunkter för strategin

"Kusterna utgör bara två procent av Finlands areal, men nio procent av alla hotade arter lever där". Man bör beakta att längden på kustlinjen i SW allena (Åbolands- och Ålandsskärgård) uppgår till över 25 000 km då holmar och skär inberäknas. Finland har således ett speciellt ansvar för en oproportionerligt lång kustlinje och en oproportionerligt stor area av känslig littoralzon utanför fastlandet.

3.1 och 3.2 Huvudmål och specifika mål

-

3.3 Mål för naturens tillstånd

3.3.4., M4.1, M4.5

Presentationen av strategier kring hur naturliga kolsänkor skall bevaras, restaureras och prioriteras är ensidig och generell kretsar kring skogs- och myrekosystem, haven och marina kustekosystem nämns inte alls eller endast flyktigt ("Funktionen hos de naturliga ekosystemprocesserna i Östersjön ska förbättras och effekterna av användningstrycket på havet ska minska"). Här behövs en tydligare målbild, en bredare forskningsbas och en strategi över hur man skall bevara artmångfald och samtidigt skydda de viktigaste kol- och näringssänkorna i marina kustmiljöer (t.ex. ålgräsängar, vassbälten och grunda havsvikar) för att nå klimatmålen.

3.4 Skydd och restaurering

3.4.1. Vi välkomnar att skyddet omfattar havsområden, men i beskrivningen av skyddsområdenas konnektivitet är texten så allmän att man inte ser hur Finland tänker tillgodose de specialomständigheter och behov som gäller för spridning och konnektivitet av marina arter i kustekosystem.

Det är bra att man har korrekt identifierat brister i havsskyddet dvs "Enligt utredningar befinner sig största delen av områdena med värdefull marin undervattensnatur i grunda vatten utanför det nuvarande nätverket. Vid valet av nya områden eller utvidgandet av befintliga områden bör man i synnerhet beakta de nationellt hotade arter och naturtyper som är viktiga för den biologiska mångfalden och ekosystemens funktion. Inrättandet av stora skyddsområden i grunda strandnära områden och det stora antalet mark- och vattenägare till dessa privata områden medför utmaningar".

M8.4 Östersjön: Omfattande avrinnings specifika åtgärder verkställs för att förbättra vattnets kvalitet före 2030. Man minskar det tryck som identifierats i åtgärds programmet för vattenvården och fortsätter utvecklingen samt verkställandet av restaureringsåtgärder. Vården och restaureringen av vattenlivsmiljöerna gäller speciellt förbättring av vattenkvaliteten, där de omfattande avrinningsområdesspecifika åtgärderna är viktigast. För att förbättra tillståndet i Östersjön och i vattendragen ska åtgärderna i åtgärdsprogrammen för vatten- och havsförvaltning verkställas. Också andra former av belastning på Östersjön ska beaktas bl.a. i enlighet med åtgärdsprogrammet för havsförvaltning.

Restaureringen av kusternas flador och glon samt utvecklingen av restaureringsåtgärder för de marina undervattens ekosystemen ska förlängas. Inom Helmi-programmet har man redan fattat beslut om att iståndsätta 80 flador och glon före 2030.

Det är viktigt att notera att man bör komma fram till tydliga och realistiska strategier, åtgärdsplaner och resurser för hur Finland marina restaureringsåtgärder (och ekologiska kompensationsprinciper) skall se ut för att säkerställa den marina artmångfalden och dess ekosystemfunktioner. Det bör påpekas att man inte kan uppnå restaureringsmål för flador, glon, ålgräsängar etc före övergödningens effekter upphört eller kraftigt minskats.

3.5 Minska trycker och påverka grundorsakerna

"Tillståndet för både Östersjön och inlandsvattnen beror främst på markanvändningen i deras avrinningsområden. Därför är det inte kostnadseffektivt att skydda stora vattenområden utan att minska trycket från avrinningsområdena. Nätverket av områden som stöder skyddet av naturvärden kan också utvecklas enligt avrinningsområde, varvid de också kan användas för att eftersträva ett bättre tillstånd för Östersjöns kustvatten och inlandsvattnen"

Det är bra att man identifierat avrinningsområdet, men då det gäller skyddet av havsmiljön bör större vikt också läggas på själva strandzonen där hoten är störst pga utbyggnad. Strategin bör också på ett konkretare uppmärksamma problematiken mellan betydande ekonomiska satsningar på bla gips på åkrar i avrinningsområdet i SW Finland samtidigt som akvakultur med betydande P utsläpp tillåts i samma recipientområdes känsliga delar. Dessa två aktiviteter motverkar varandra och är suboptimalt ur ekonomiskt och ekologiskt hållbarhetsperspektiv. Dessutom äventyras och försvåras

skyddet av nationellt hotade marina arter och naturtyper som är viktiga för den biologiska mångfalden och ekosystemens funktion (M7.6).

"Aktörerna inom undervisning och utbildning behöver stöd för att hela skolans verksamhetsmiljö, ledning och kultur ska kunna stödja stärkandet av naturkunskapen." Bra att utbildningsaspekten tas upp, här kunde åtgärderna förtydligas och ambitionsnivån höjas så att biodiversitetsundervisningen får en långt starkare ställning och bildar en tydligare helhet inom grundskolan och gymnasiet. Detta skulle skapa den viktiga grunden och intresset kring biodiversitetsfrågor hos nästa generation av beslutsfattare och forskare.

3.6 Samerna och naturens mångfald

-

3.7 Finland i världen

-

Övriga anmärkningar om utkastet

Enheten för Miljö- och marinbiologi har fokuserat sina kommentarer på de avsnitt som berör havs- och kustmiljön samt Östersjön.

Boström Christoffer

Åbo Akademi - Miljö- och marinbiologi

Lindblad Maaria
Åbo Akademi